

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
אחד עשר

היכל
שלישי

מאמר בהללא דגלגלתא

תקס"ו

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
מאה ושתים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

לזכרון

הרבנית הצדקנית
מרת חי' מושקא
בת כ"ק אדמו"ר
אור עולם
נזר ישראל ותפארתו
צדקת ה' עשה
ומשפטיו עם ישראל
ורבים השיב מעון
מרנא ורבנא
יוסף יצחק
ובת הרבנית הצדקנית

מרת נחמה דינה
ע"ה ז"ל

נפטרה ביום רביעי פ' משפטים
כ"ב שבט ה'תשמ"ח
ת' נ' צ' ב' ה'

אשתו של כ"ק אדמו"ר זי"ע

ומזלות הוא מפרצוף עתיק שהוא ג"כ בחי' חסד כו' והנה בכל הבחי' יש ע"ס וכמ"כ בחכמה סתימאה חכמה שבח"ס שבכתר חי ומדות שבח"ס שבכתר נק' צומח ומשם מקבלים או"א שהיא מבחי' השערות שהם צומח וכמו השערה הגשמי היא הארה בלבד מעצם המוחין ונק' מותרי מוחין כך שערות דח"ס היא מבחי' הצומח דח"ס בלבד והיא בחי' דורדי' כי הנה בח"ס יש מ"ה וב"ן והיא מברר דאו"י ומברר דאור חוזר שבחי' מברר דאו"ח וימת וימלוך היא למטה במדריגה ונק' צומח כו' וזה חמר טב של מ"ה דח"ס דשקט ושכיך על דורדי' של ב"ן דח"ס ושם הוא ענין י"ג מדות הרחמי' שהרחמי'¹⁸ דלמטה היא מדתו של יעקב אמת המברייחי' כו' אבל רחמי' הם בח"ס כו'.

והיינו²⁰ דאמרי אינשי סבא דעתוי סתים פי' עד"מ הנער מתפעל תיכף בקל אם עושין נגד רצונו אבל הישיש יש בו ישוב הדעת שהיא בחי' הסבלנות שגם אם עושין נגד רצונו לא יקצוף כו' וכך החכמה הגלוי' יש שם בחי' גבול על ההיפוך העוברי' רצונו אבל בח"ס אין תופס מקום כלל ואינו מתקצף כלל גם על ההיפוך גוים מרקדי' בהיכלו כו' והיינו דעתוי סתים כלומ' בחי' ישוב הדעת ומעוט ההתפעלות כו' וד"ל.

BECHALOLO DEGALGALTO—5566

Copyright © 2005 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפיינער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

נדפס בדפוס „פאסיפיק פרינטינג“
Pacific Printing, 784 E. 94th St. • Brooklyn, NY 11236 • (718) 240-9607 Fax. (718) 240-0020

18) שהרחמי' . . מדתו של יעקב: ראה תניא
פמ"ה. תו"א ויצא כד, א. מג"א צה, א. ובכ"מ.
19) המברייח: ראה זהר תרומה כו, כח. ויקהל
לו, לג. בלק קפו, ב. ובהגהות הרחי' שם.
20) והיינו דאמרי אינשי סבא דעתוי סתים:
ראה זהר שם (נשא) קכה, ב. וראה לקו"ת צו יא,
א. שה"ש ל, ב.

בחי' עתיק יומין המתנשא מימות עולם דז"א ונק' ימי קדם דא"א כו' והיא ג"כ בחי' ח"ס דא"א שהיא מובדלת מן הנאצלי' בלתי תתלבש בהם וחציו שורש לנאצלי' הוא בחי' חג"ת דאריך שהם מלובשי' באו"א כו' וז"ש והאי ח"ס שקיט ושכיך באתרי' כחמר טב דיתב ושקיט על דורדי'. כי הנה החכמה היא המברר וח"ס מברר באצ' והסיג' שא"א להיות מברר באצ' נק' דורדי' והוא מברר בבריאה שגם הוא אלקות אלא שאינו כלול ובטול כ"כ.

וביאור ענין דורדי' הנה יש העלם וגילוי ועד"מ הטפה שנמשכת מן המוח האב כוללת רמ"ח כחות אברי הוולד ואעפ"כ הם נעלמי' ואח"כ כששוהה בבטן האם ט' חדשים נעשה בנין וגידול האברי' בגילוי כו' כך אב ואם נק' חו"ב שמולידות אהבה שנק' בן זכר חסדו כו' ויראה נק' בת ועיקר השפע הוא מבחי' החכמה כמו שבתחילת ההשכלה יש התפעלות אלא שהוא בהעלם וע"י התבוננות שמרחיב ומתבונן בדעתו באותו השכלה מתגלה התפעלות לאהוב כו' וכמו למשל התפוח שכלול בכח הצומח בהעלם וכן למעלה יותר אמרו אין לך עשב שאין לו מזל כו' ואעפ"כ שם ברוחני הרבה יותר וכך הנה ידוע דיש דצח"מ הדומם אין לו גידול והצומח דומם הוא בעצם כמו העצים שהם דומם אלא שכח הצומח מתלבש בו ומגדלו כו' וכך באדם הגוף הוא דומם והשערות צומח והראש¹ חי והדיבור הוא מדבר ובנפש האותי'¹³ שבמחדו"מ נק' דומם כי האותי' אין בהם הגדלה כמו שהוא נמשך כך נשאר כו' והמדות נק' צומח שהרי יש מדה קטנה במיעוט התפעלות ואח"כ מתרחבו' כו' והשכל נק' חי ע"ש מ"ש והחכמה¹⁴ תחי' והכתר שבנפש נק' מדבר כו'.

וכך למעלה באצ' המל' נק' דומם שהם אותיות דבר ה' והמדות שהוא ז"א נק' צומח ואו"א הם נק' חי' וכתר שהוא חג"ת דאריך המלובשים באו"א נק' מדבר כו' וכשם שבבחי' האצ' הנגלה יש ד' בחי' הללו כך בהעלם הם ג"כ בבחי' עתיק¹⁵ הנעלם שהיא מבחי' תחתונה שבמאציל כנ"ל וכמו שנמצא כחות הרמ"ח אברי' בהטפה וכן כח התפוח בכח הצומח כו' אלא שבי"ע הוא רוחני יותר וביאור ענינם שם יובן שהרי פעם¹⁶ איתא בע"ח דאו"א¹⁷ יונקים ממזלות דא"א מזל נוצר ומזל ונקה ופעם איתא שמלבשי' לזרועות דאריך, והענין שמה שמלבשי' לזרועו' דא"א הוא מבחי' פרצוף אריך שהוא שורש הנאצלי' והוא בחי' הגילוי ומה שמקבלי' משערות

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' יתרו, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „בחללא דגלגלתא“, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

מאמר זה הוא תדפיס מתוך ס' מאמרי אדה"ז תקס"ו – חלק שני, הוצאה חדשה שנמצא בדפוס.

מאמר זה לא הי' תחי' בעת ההדפסה הראשונה של סה"מ תקס"ו (בשנת תשל"ט), והוא נדפס כעת בפעם הראשונה.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

ט"ז בשבט, ה'תשס"ה
מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר ז"ע ונ"ד שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ. י.

9 ח"ס דא"א: ראה ע"ח (שער א"א) ש"ג.
10 ועד"מ הטפה שנמשכת מן המוח האב :
ראה תניא פ"ב.
11 אין לך עשב שאין לו מזל: באוה"ת וארא
ע' ב'תתפג מציון: הובא בר"ח פ"ה משער האהבה
והוא במ"ר בראשית פ"י[נ]. וראה מאמרי אדה"א
דברים ח"ג ע' תתמח, וש"נ.
12 והראש: בכת"י ב' והדמ.
13 האותי' . . נק' דומם: ראה ס"י פ"ד, מ"ב.
וראה תו"א ויצא כב, ג. לקו"ת במדבר ה, ב.
שה"ש לא, ג. ובכ"מ.
14 והחכמה תחי': קהלת ז, יב.
15 עתיק . . שבי"ע: תיבות אלו ניתוספו
מכת"י ב'.
16 פעם איתא בע"ח: ראה גם תו"ח [הוצאת
קה"ת – תשס"ג] קלא, א.
17 דאו"א יונקים ממזלות דא"א . . נוצר: תשא
לד, ז. ראה מאמרי אדה"א שמות ח"א ע' קעב.

[זוהר נשא]

בחללא דגלגלתא² קרומא דאוורא דח"ע סתימאה כו' פי' גולגלתא כתר דאריך וחס חכמה שבכתר ויש חלל וקרום המפסיק בניהם. וביאור ענין ההפרש שבין חכמה הגלוי' לח"ס הוא דחכמה הגלוי' בוא מתחלקת לל"ב נתיבו' שהוא עד"מ הנתיב לילך בו ובו מתפשטי' החכמה במדות שיהי' חסד או גבורה שבא מסיבת ההתבוננת בשכל ולפי ערך גילוי השכל כך יהי' ערך המדה כו', וכמו בגשמיות החכמה שביד לעשות מלאכה ושברגל לילך בו משא"כ ח"ס שבכתר הוא חכמה נעלמת והיינו ע"ד דוגמא מ"ש גבי ר"ע³ שסרקו את בשרו במסריקות של ברזל ושאלו המלאכים זו תורה כו' שעפ"י החכמה הגלוי' שבתורה אין ראוי' להיות שר"ע שלמד תורה הרבה ונקנס במיתה רעה כזו, אך השיב להם שתוק כך עלה במחשבה כאדם האומר לזולתו השואלו על איזה דבר שעושה נגד דעתו מה איכפת לך אני רוצה כן וכמו המלך שמצוה לעבדיו לעשות כך וכך בלי טעם כו' שבוודאי יש לו טעם בפ"ע על אותו הדבר אלא שא"א לו לפרשו לזולתו ונק' טעם⁴ הכמוס שנעלם ברצון והיינו מ"ש אין טעם לרצון כו' ולמטה מטה יש בחי' כזו עקשנות קשה עורף היפך הדעת לגמרי שגם בפ"ע אין לו טעם כו' והוא בחי' קליפה כו'. והנה הטעם הכמוס נק' ח"ס שהוא בחי' התעלמות שנעלם הטעם ברצון שהוא מה משיב אעפ"כ אני רוצה שהוא עד"מ למעלה הקרום החופה על המוח כו'.

והנה לפי שח"ס הוא בחי' העלמה של הטעם ע"כ ממילא יובן שא"א להיות ממנה בחי' התחלקות כלל כ"א מחכמה הגלוי' יש התחלקות כו' אמנם חו"ב דאריך הם שרשים לכל עולם האצי' ומהם הוא בחי' השתלשלות כי או"א⁵ מלבישים לזרועות דא"א שהן חו"ג שבו דאבא בחסד אחיד ותליא ואימא בגבו' אני' בינה לי גבו' כו' ואו"א דאצי' מלובשים באו"א דבריאה ומהם ביצי' עד שבא בשכל להשגת המלאכים ואח"כ בשכל גשמי וכו', וכ"ז הוא לפי שחג"ת דאריך הם שורש הנאצלים כנודע שהכתר⁶ ממוצע בין המאציל לנאצלי' חציו בחי' התחתונה שבמאצי' והוא

(1) בחללא דגלגלתא: הנחת מהרי"ל (אחיו של כ"ק אדמו"ר הזקן), נעתק מכת"י 80 (עא, א). נמצא ג"כ בכת"י 284 (פו, א).
 הנחת כ"ק אדה"א ממאמר זה נדפס בביארה"ז פח, א (מגוכתי"ק מס' 1025).
 הגהות מכ"ק אדמו"ר הצ"צ על מאמר זה (על הנחת כ"ק אדה"א) נדפס בביארה"ז לכ"ק אדמו"ר הצ"צ ח"ב ע' תתקעא.
 (2) בחללא דגלגלתא: אדרא רבא פ' נשא קכח, ב.
 (3) ר"ע שסרקו . . שתוק כך עלה במחשבה: מנחות כט, ב. וראה ביארה"ז בשלח מז, א. תו"ח וירא קב, א. מאמרי אדה"א ויקרא כרך ב' ע' תתטז.
 (4) החכמה: בכת"י ב: השכל החכמה.
 (5) טעם הכמוס: ראה סידור דרושים לחתונה קל, סע"ג. ערב שבת קסא, סע"ב. סה"מ תקס"ה ח"א ע' תסא. סה"מ תקס"ג ח"א ע' קעד.
 (6) או"א מלבישים לזרועות דא"א: ראה פע"ח שער (כא) חג המצות פ"ז. שער הולדת או"א פ"ו שער (כט) הנסירה פ"ו. משנת חסידיים סדר ליל פסח פ"ז מ"ב. וראה ע"ח שער (יד) או"א פ"א.
 (7) אני בינה לי גבו': משלי יח, יד. שעה"י כזו, ב. תו"ח בא [הוצאת קה"ת – תשס"ג] פט, ב.
 (8) שהכתר ממוצע: ראה ע"ח (שער דרושי אבי"ע) שמ"ב פ"א.